

Notitie

Contactpersoon Maikel Aragon van den Broeke

Datum 21 januari 2016

Kenmerk N001-1235320JNA-agv-V01-NL

Quickscan Flora- en faunawet industriepark Vliedberg 2 te Vlijmen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van LT architecten BV heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor het herontwikkelen van de planlocatie tot een nieuw bedrijfsverzamelgebouw.

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient aannemelijk gemaakt te worden dat het voornemen uitvoerbaar is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurwetgeving is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te voorkomen, mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De beoogde planlocatie is gelegen in Vlijmen, gemeente Heusden (Noord-Brabant). De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bosche Broek bedraagt circa 450 meter. De afstand tot het meest nabij gelegen deel van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) bedraagt circa 130 meter. Gezien de aard van de ontwikkeling, en vooral de beperkte invloedssfeer, worden effecten op deze gebieden op voorhand uitgesloten. Onze onderzoekswerkzaamheden bestaan daarom alleen uit een toetsing aan de Flora- en faunawet (soortbescherming). Een uitgebreide beschrijving van de relevante natuurwetgeving is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving).

1.2 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde gebieden en/of beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- De Tauw-natuurkaart (www.tauw.nl/natuurkaart)
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data (zie literatuurlijst)
- Een oriënterend veldbezoek op 16 december 2015.

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het oriënterende veldbezoek gecontroleerd in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. Getoetst is uiteindelijk of het beoogde voornemen een effect kan hebben op deze verwachte aanwezige beschermde soort(en).

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de aanwezige soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

1.3 Situatie en beoogde ontwikkeling

Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer. Figuur 1.2 geeft een impressie van het plangebied weer. Momenteel zijn op de locatie betonvloeren en andere verhardingen aanwezig. Door een brand in 2014 is een deel van de bebouwing verwoest. De bebouwing die resteert, betreft de dienstwoning en een deel van het oude bedrijfsgebouw. In de bedrijfsgebouwen zitten, als gevolg van de brand, enkele gaten waardoor de (met isolatie gevulde) spouwmuur zichtbaar is. Aan de oostgevel lekt de regenwaterafvoer op twee locaties waardoor (spat)water op de muur komt. Tussen resterende betonvloeren en op het overige deel van de planlocatie staat slechts op een enkele plaats vegetatie. Dit betreft enkele algemene soorten kruiden en struiken. Op de planlocatie en de directe omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig.

Beoogde ontwikkeling

De voornemens zijn om op de planlocatie een nieuw bedrijfsverzamelgebouw te realiseren. Hiervoor zal alle resterende bebouwing, met uitzondering van de dienstwoning, worden gesloopt. De aanwezige betonvloeren en verhardingen worden eveneens verwijderd alvorens de locatie opnieuw wordt ingericht.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

Figuur 1.2 Een impressie van het plangebied.

2 Toetsing

2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Ffw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen, omdat deze soorten niet allemaal bij wet beschermd zijn.
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten
- De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Via de Ffw zijn alle broedende vogels en hun broedplaatsen, en de functionele omgeving van de broedplaatsen, beschermd. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving zelfs jaarrond beschermd. Bij de vogelsoorten met jaarrond beschermd nest wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

Zorgplicht

In de Ffw is tevens een zorgplicht opgenomen die inhoudt dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor planten en dieren, zoveel als mogelijk achterwege dienen te worden gelaten. Eventueel dienen ook maatregelen te worden genomen om dergelijke gevolgen te beperken. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Zie hiervoor ook: www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving/zorgplicht.

2.2 Effectbeoordeling beschermde soorten

Door het ontbreken van oppervlaktewater, ruigtes en bos en de aanwezigheid van de verhardingen op de planlocatie worden effecten op grondgebonden zoogdieren, vissen, reptielen, amfibieën, dagvlinders en libellen op voorhand uitgesloten. Voor (de beschermde soorten van) deze soortgroepen is geen geschikt habitat aanwezig op de planlocatie. De overige soortgroepen worden in onderstaande alinea's beschreven.

Flora

Op basis van globale verspreidingsgegevens (www.floron.nl) kunnen brede orchis (incl. rietorchis & veenorchis), gele helmbloem, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, ronde zonnedaauw, Spaanse ruiter, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, waterdriblad, wilde gagel (alle tabel 2) en drijvende waterweegbree (tabel 3) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Tijdens het oriënterende veldbezoek is een goede indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. Gele helmbloem, steenbreekvaren en tongvaren groeien voornamelijk op oude (vochtige) muren. De in het plangebied aanwezige muren zijn tijdens het oriënterende veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van beschermde (muur)planten. Deze zijn niet aangetroffen. De andere genoemde plantensoorten komen voor in water, (natte)graslanden en voedselarmere milieus. Door de ruime hoeveelheid verharding is de planlocatie goed inspecteerbaar. Hierbij zijn geen (geschikte) standplaatsen van brede orchis (incl. rietorchis & veenorchis), drijvende waterweegbree, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, ronde zonnedaauw, Spaanse ruiter, steenanjer, waterdriblad, wilde gagel aangetroffen in en in de directe omgeving van het plangebied. Door de afwezigheid van (geschikte standplaatsen voor) beschermde vaatplanten binnen het plangebied wordt een negatief effect op beschermde flora uitgesloten.

Vleermuizen

Op basis van globale verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997) kunnen baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (allen tabel 3) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Deze soorten gebruiken het landschap op zeer verschillende wijzen.

Verblijfplaatsen – Vleermuizen gebruiken holtes en spleten in gebouwen en bomen als verblijfplaats. De bomen in (de omgeving van) het plangebied hebben geen holtes en blijven behouden. De bebouwing in het plangebied voorziet niet in (geschikte) ruimtes voor vleermuizen. Zowel de woning als de bedrijfsgebouwen hebben spouwmuurisolatie en in de woning ontbreekt het tevens aan kieren onder het dakbeschot en open stootvoegen. Bij de bedrijfsgebouwen is, als gevolg van de brand, op enkele locaties de met isolatie gevulde spouwmuur zichtbaar. Deze locaties zijn hierdoor (tocht en kou) niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door het

ontbreken van geschikte verblijfplaatsen binnen het plangebied, wordt een negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes – Vleermuizen maken gebruik van luwe en donkere delen langs (lijnvormige) geleidende groenstructuren of langs watergangen als foerageergebied en/of als vliegroute. Vleermuizen gebruiken vliegroutes om zich tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden te verplaatsen. Het plangebied en de omgeving is geschikt als foerageergebied, voor de geschiktheid als vliegroute ontbreekt het in het plangebied aan (lange) lijnvormige elementen. Van een negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen is geen sprake, na de realisatie van de nieuwe bedrijfsgebouwen blijft er voldoende foerageergebied beschikbaar. Daarnaast voorziet de omgeving in meer dan voldoende (betere) alternatieven. Door de afwezigheid van geschikte vliegroutes én de aanwezigheid van meer dan voldoende alternatief foerageergebied wordt een negatief effect op vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen uitgesloten.

Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestlocatie - Op basis van globale verspreidingsgegevens (Hustings & Vergeer, 2002; www.sovon.nl) kunnen boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief in de nabijheid van het plangebied broeden. Huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil zijn voor geschikte broedplaatsen afhankelijk van bebouwing. De in het plangebied aanwezige bedrijfsgebouwen zijn niet geschikt als broedlocatie voor deze soorten door onder andere het ontbreken van ruimte onder het dak. De woning is door de aanwezigheid van een dakpannendak wel geschikt voor huismussen. Gezien de relatieve ongevoeligheid voor verstoring van huismussen worden effecten niet verwacht, desalniettemin zijn ook huismussen gebaat bij de uitvoering van de werkzaamheden buiten het broedseizoen (zie volgende alinea), Slechtvalk en ooievaar worden eveneens uitgesloten wegens de afwezigheid van een geschikte nestlocatie. Buizerd, boomvalk, havik, ransuil, roek, sperwer en/of wespandief broeden in bomen. De aanwezige bomen (rondom het plangebied) zijn gecontroleerd op geschikte nesten, deze zijn niet aangetroffen. Door de afwezigheid van geschikte nestlocaties wordt een negatief effect op vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie uitgesloten.

Algemene broedvogels - In en in de nabijheid van het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels voorkomen. Ondanks de zeer beperkte hoeveelheid vegetatie in het plangebied kunnen algemene broedvogels zoals merel en winterkoning tot broeden komen. Diverse soorten broedvogels kunnen (gaan) broeden in de (omgeving van) het plangebied. Bij werkzaamheden in het vogelbroedseizoen (globaal van medio maart tot medio augustus) kunnen (nesten van) broedende vogels worden verstoord. Ook kunnen eieren worden beschadigd en jongen worden verwond en gedood. Zodoende moeten de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen

uitgevoerd worden of pas als een ter zake kundige heeft vastgesteld dat er zich geen broedende vogels bevinden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Let wel dat de Ffw geen standaardperiode voor het vogelbroedseizoen hanteert en dat broedende vogels ook buiten de indicatieve periode van medio maart tot medio augustus beschermd zijn.

2.3 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In tabel 2.1 zijn de beschermde tabel 2- en 3-soorten en vogels uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. De verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet die daarbij overtreden worden zijn, indien van toepassing, eveneens weergegeven.

Tabel 2.1 Door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2/3 en vogels) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen
Algemene broedvogels, <i>tijdens vogelbroedseizoenen</i> , inclusief <u>huismus</u>	Geen (effecten op) vogels tijdens broedseizoenen mits uitvoering buiten vogelbroedseizoenen of als een ter zake kundige heeft vastgesteld dat er geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.	Niet van toepassing, mits is voldaan aan de voorwaarden uit de kolom 'effecten'
Overige soort(groep)en	<i>Geen (effecten op) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>

3 Conclusies

In opdracht van LT architecten BV heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor het herontwikkelen van de planlocatie tot een nieuw bedrijfsverzamelgebouw. Momenteel zijn op het terrein betonvloeren aanwezig. De bebouwing die, na een brand in 2014, nog aanwezig is betreft de dienstwoning (die gehandhaafd blijft) en een deel van het oude bedrijfsgebouw (dat gesloopt wordt).

Toetsing van de beoogde ingreep aan door de Flora- en faunawet beschermde natuurwaarden laat zien dat voor geen van de beschermde soorten een negatief effect verwacht wordt, **mits** rekening gehouden wordt met het vogelbroedseizoen. Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid van en het gebruik van de planlocatie door beschermde soorten is daarom niet nodig. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is evenmin nodig. Vanuit de Flora- en faunawet gelden daarom geen beperkingen voor de beoogde ontwikkeling. Wel dient u rekening te houden met de zorgplicht (zie paragraaf 2.1).

Werken buiten vogelbroedseizoen

Met betrekking tot het vogelbroedseizoen geldt dat de werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het vogelbroedseizoen (medio maart - medio augustus) of als een ter zake kundige heeft vastgesteld dat er geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Let wel, de Ffw noemt geen standaard periode voor algemene broedvogels, ook eventueel buiten de genoemde periode broedende vogels zijn beschermd.

Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de uitvoering van de geplande werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Vooral bij het in onbruik raken van grond is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren (maximaal 3 jaar) geldig.

4 Bronnen

Hustings, F., J.W. Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Thissen, J.B.M., C. Achterberg & D. Bekker 2010. Verspreidingsonderzoek Nederlandse Zoogdieren VONZ 2009. Zoogdierverseniging rapport 2010.07. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

www.floron.nl

www.sovon.nl

www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving

www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving/zorgplicht.